

1993

No. 35

STAATSBLAD
van de
REPUBLIEK SURINAME

Wet van 4 april 1993, houdende aanvulling van het Wetboek van Strafrecht.

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het wenselijk is het Wetboek van Strafrecht aan te vullen met bepalingen ter versterking van de bestrijding van corruptie;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Asssemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Artikel 1

In het wetboek van Strafrecht worden de volgende wijzigingen aangebracht:

I. Artikel 69 komt als volgt te luiden:

1. Indien een ambtenaar door het begaan van een strafbaar feit een bijzondere ambtsplicht schendt of bij het begaan van een strafbaar feit gebruik maakt van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken, alsmede indien een strafbaar feit wordt begaan als gevolg waarvan een ambtenaar hulp verkrijgt bij handelingen in strijd met zijn bijzondere ambtsplicht of bij misbruik van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken, kan de straf met een derde worden verhoogd.

2

1993

No. 35

2. In de in lid 1 bedoelde gevallen kan bij rechterlijke uitspraak te zamen met de straf aan de veroordeelde de verplichting worden opgelegd tot voldoening aan de Staat van een geldsbedrag ter gehele of gedeeltelijke ontneming van het geschatte voordeel dat hij door middel van of uit het strafbare feit heeft verkregen. Onder voordeel is de besparing van kosten begrepen. De leden 2-9 van artikel 40 zijn van overeenkomstige toepassing.
 3. Aan degene die een strafbare feit begaat als gevolg waarvan een ambtenaar hulp verkrijgt bij handelingen in strijd met zijn bijzondere ambtsplicht of bij misbruik van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken, kan bij rechterlijke uitspraak te zamen met de straf en ook naast de in lid 2 genoemde verplichting worden opgelegd de verplichting tot verrichting van hetgeen wederrechtelijk is nagelaten, tenietdoening van hetgeen wederrechtelijk is verricht en verrichting van prestaties tot het goed maken van de gevolgen van een en ander, alles op kosten van de veroordeelde, voor zover de rechter niet anders bepaalt.
 4. De in de leden 2 en 3 genoemde maatregelen kunnen ook worden opgelegd bij schuldigverklaring aan een der strafbare feiten, omschreven in de artikelen 229 en 230.
 5. De in lid 2 genoemde maatregel kan ook worden opgelegd bij schuldigverklaring aan een der strafbare feiten, omschreven in de artikelen 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 435, 436, 437, 438, 439, 440 en 441.
- II. Na artikel 390 wordt ingevoegd een artikel 390 bis, luidende als volgt:**
1. Hij die, anders dan als ambtenaar, werkzaam zijnde in dienstbetrekking of optredend als lasthebber, naar aanleiding van hetgeen hij in zijn betrekking of bij de uit-

1993

No. 35

voering van zijn last heeft gedaan of nagelaten dan wel zal doen of nalaten, een gift of belofte aanneemt en dit aannemen in strijd met de goede trouw verzwijgt tegenover zijn werkgever of lastgever, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste honderdduizend gulden.

2. Met gelijke straf wordt gestraft hij die aan iemand die, anders dan als ambtenaar, werkzaam is in dienstbetrekking of optreedt als lasthebber, naar aanleiding van hetgeen deze in zijn betrekking of bij de uitvoering van zijn last heeft gedaan of nagelaten dan wel zal doen of nalaten, een gift of belofte doet van die aard of onder zodanige omstandigheden, dat hij rederlijkerwijs moet aannemen dat deze de gift of belofte in strijd met de goede trouw zal verzwijgen tegenover zijn werkgever of lastgever.
3. Bij veroordeling terzake van een der in de leden 1 en 2 omschreven feiten kunnen tevens de in de leden 2 en 3 van artikel 69 genoemde verplichtingen worden opgelegd, indien het feit is begaan door of jegens een niet in overheidsdienst werkzame werknemer of lasthebber, die een functie uitoefent waarmee een openbaar belang is gemoeid.

1993

No. 35

Artikel 2

Deze wet wordt afgekondigd in het Staatsblad van de Republiek Suriname en treedt in werking met ingang van de dertigste dag volgende op haar afkondiging.

Gegeven te Paramaribo, de 4e april 1993

R.R. VENETIAAN

De Vice-President,
Voorzitter van de
Raad van Ministers

J.R. AJODHIA

De Minister van Justitie
en Politie,

S.K. GIRJASING

Uitgegeven te Paramaribo, de 4e april 1993

De Minister van Binnenlandse Zaken,

J.S. SISAL.

Wet van 4 april 1993, houdende aanvulling van het Wetboek van Strafrecht.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Het hier toe te lichten wetsontwerp strekt tot versterking van de middelen tot strafrechtelijke bestrijding van corruptie. In het algemeen spraakgebruik worden met de term corruptie (complexen van) handelingen aangeduid, die in strafrechtelijk opzicht voldoen aan onderscheiden delictsomschrijvingen.

Corruptieve praktijken vallen dus, strafrechtelijk beschouwd, uiteen in een scala van strafbare feiten. Te denken valt aan actieve en passieve omkoping, valsheid in geschrift en oplichting. Een afzonderlijke algemene strafbepaling tegen corruptie zou dan ook onvermijdelijk andere strafbepalingen overlappen. Daarnaast zou zo'n strafbepaling vermoedelijk de nodige precisie ontberen. Het wetsontwerp slaat daarom een andere weg in.

Hoofddoel is de versterking en uitbreiding van het sanctiepakket voor gevallen waarin strafbare feiten in een context van corruptie worden begaan. Corruptieve praktijken bestaan altijd in het ongeoorloofde samenspel tussen een ambtenaar en één of meer anderen die belang hebben bij een bepaald handelen of nalaten van de overheid ter verkrijging van materieel voordeel. Het succes van strafrechtelijk optreden is dan ook in hoge mate afhankelijk van de mogelijkheden die het strafrecht biedt om wederrechtelijk verkregen voordeel weg te nemen. Die mogelijkheden zijn thans in onvoldoende mate voorhanden.

Het aanknopingspunt voor de beoogde versterking en uitbreiding van de sanctiemogelijkheden is gevonden in artikel 69 van het Wetboek van Strafrecht. Die bepaling voorziet in strafverhoging voor de ambtenaar die door het begaan van een strafbaar feit,

niet zijnde een ambtsdelict, een bijzondere ambtsplicht schendt of bij het begaan van zulk een strafbaar feit gebruik maakt van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken. Voorgesteld wordt zodanige verhoging van het strafmaximum eveneens in te voeren voor degene die het ongeoorloofde spel samen met de ambtenaar speelt. Het gaat daarbij om degene die een zelfstandig strafbaar feit (bijv. valsheid in geschrift) begaat dat de ambtenaar te stade komt bij zijn ambtsmisbruik of de schending van zijn ambtsplicht.

Aangezien het handelen of nalaten van de ambtenaar op zichzelf geen strafbaar feit behoeft op te leveren, komt een vorm van deelneming aan dat handelen of nalaten voor de "medespelers" van de ambtenaar niet in aanmerking. Wel brengt de gekozen terminologie ("begaan" en niet "plegen") mede, dat de verhoging van het strafmaximum ook geldt bij deelneming aan het strafbare feit in kwestie.

De formulering van de in artikel 69, lid 1, in te voegen passage gaat uit van een objectieve relatie tussen het door de belanghebbende derde begane strafbare feit en het ongeoorloofde handelen of nalaten van de ambtenaar. De motieven van de ambtenaar en de belanghebbende doen niet ter zake. Het is niet van belang of de ambtenaar door het strafbare feit van de belanghebbende tot zijn handelen of nalaten is bewogen, dan wel of laatstgenoemde de ambtenaar heeft willen bewegen iets te doen of na te laten. Vereist is slechts dat de ambtenaar van het "product" van het strafbare feit (bijv. een vals bewijsstuk) gebruik heeft gemaakt in het corruptieve samenspel. Dat vereiste is met de woorden "hulp verkrijgt" zo ruim mogelijk omschreven. De gekozen terminologie impliceert de kwade trouw van de ambtenaar. Het bewustzijn van de ongeoorloofdheid van het handelen is immers een kenmerk van corruptie.

Uiteraard geldt ook voor de in het onverhavige wetsontwerp voorgestelde bepalingen, dat onder ambtenaren mede moeten worden begrepen de in artikel 114 van het Wetboek van Strafrecht genoemde personen.

Het wetsontwerp voert een tweetal tot dusverre in het Wetboek van Strafrecht niet voorkomende sancties van financiële aard in. Het gaat in beide gevallen om een aan de Wet economische delicten ontleende maatregel.

Het voorgestelde tweede lid van artikel 69 voorziet in de ontneming van het wederrechtelijk genoten voordeel. De bepaling komt overeen met die van artikel 6, lid 1, onder c, van de Wet economische delicten. De hier bedoelde maatregel kan zowel aan de ambtenaar als aan de andere partij in het corruptieve samenspel worden opgelegd.

Zij moeten dan wel ieder een afzonderlijk strafbaar feit hebben begaan. Zo kan het wederrechtelijk verkregen voordeel aan beiden worden ontnomen, indien de ambtenaar gebruik heeft gemaakt van een door de andere partij valselijk opgesteld bewijsstuk. De maatregel wordt ten uitvoer gelegd op de wijze van de executie van geldboeten. Daartoe zijn de leden 2-9 van artikel 40 van het Wetboek van Strafrecht van overeenkomstige toepassing verklaard.

De tweede maatregel waarin het wetsontwerp (in artikel 69, lid 3) voorziet is de verplichting tot herstel van de rechtmatige toestand. Deze verplichting kan, eventueel naast de ontneming van onrechtmatig verkregen voordeel, worden opgelegd aan degene die door zijn strafbaar feit de ambtenaar bij diens ambtsmisbruik de helpende hand heeft geboden. Voor herstel van de rechtmatige toestand komt de ambtenaar zelf niet in aanmerking. Het is juist zijn "medespeler" die die toestand, bijvoorbeeld door gebruikmaking van een onrechtmatig verkregen vergunning, in het leven heeft geroepen. De ambtenaar zal trouwens veelal, doordat op hem disciplinaire sancties zijn toegepast, uit het beeld zijn verdwenen. De nakoming van de verplichting tot herstel van de rechtmatige toestand kan door bestuursdwang (ook wel politiedwang genoemd) worden verzekerd.

Het voorgestelde vierde lid van artikel 69 bepaalt dat de maatregelen van ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en herstel van de rechtmatige toestand ook kunnen worden opgelegd bij schuldigverklaring aan omkoping van een ambtenaar. Het gaat hier om strafbare feiten die de meest elementaire vorm van corruptie uitmaken, doch niet begrepen zijn onder de in het eerste lid bedoelde strafbare feiten.

In het voorgestelde vijfde lid van artikel 69 tenslotte wordt de maatregel van ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel bedreigd tegen de ambtenaar die zich schuldig maakt aan een ambtsmisdrif als omschreven in een van de genoemde strafbepalingen, waaronder het aannemen van giften of beloften. De bepaling van het vijfde lid is nodig, aangezien die van het eerste lid zich niet tot ambtsmisdriften uitstrekt.

Naast de hiervoor besproken strafrechtelijke voorzieningen ter bestrijding van corruptie in de sfeer van de overheid bevat het wetsontwerp in het voorgestelde artikel 390 bis van het Wetboek van Strafrecht een tweetal strafbepalingen tegen corruptie in het particuliere bedrijfsleven. Het betreft hier de z.g. niet-ambtelijke omkoping. Het voorstel tot strafbaarstelling daarvan berust mede op de overweging dat ten gevolge van privatisering publieke taken in private rechtsverhoudingen kunnen worden uitgeoefend.

Bij staatsdeelname in bedrijven kan de staat gebruik maken van de volgende organisatievormen: de publiekrechtelijke vorm van staatsbedrijf op grond van de Landsbedrijvenwet 1971 (G.B. 1971 no. 81), de privaatrechtelijke vormen van stichting en deelneming in een naamloze vennootschap en de tussenvorm van de rechtspersoon sui generis. Het voorgestelde artikel 390 bis is in beginsel onder meer van toepassing op werknemers van overheidsrechtspersonen met een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht. Mede in verband met het bepaalde in artikel 1 lid 2 van de Personeelswet komt het voor, dat werknemers

1993**No. 35**

bij bedoelde overheidsrechtspersonen de ambtelijke status hebben behouden, of althans geacht worden deze niet te hebben verloren. In dergelijke gevallen kan dan eventueel artikel 69 worden toegepast.

Het door de strafbepalingen van artikel 390 bis te beschermen rechtsbelang is in de eerste plaats gelegen in de zuiverheid van de dienstbetrekking, waarbij het er niet op aankomt of de verrichte of verlangde prestatie van de werknemer of lasthebber op zichzelf al dan niet oirbaar is. Het strafbare feit ontstaat indien het verwachtbare verzwijgen van de gift of belofte tegenover de werkgever of lastgever als in strijd met de goede trouw moet worden aangemerkt. Het geven en aannemen van gebruikelijke fooien e.d. wordt aldus buiten de strafbepaling gehouden. Bij redelijke twijfel zal de ondergeschikte zijn principaal moeten raadplegen, waardoor de voor de strafbaarheid vereiste verheimelijking wordt opgeheven.

Opgemerkt zij nog, dat het hoge geldboetemaximum is gekozen om de geldboete mede te laten dienen ter ontneming van het door het misdrijf verkregen voordeel. Tevens kunnen krachtens het bepaalde in lid 3 de verplichtingen tot betaling van een geldsbedrag ter ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel en tot herstel van de rechtmatige toestand worden opgelegd, indien de omgekochte werknemer anders dan als ambtenaar een functie uitoefent waarmee een openbaar belang is gemoeid. Te denken valt aan arbeidscontractanten bij nutsbedrijven e.d. Er is geen reden om in die gevallen de betrokkenen strafrechtelijk anders te behandelen dan wanneer de werknemer de ambtelijke status zou hebben gehad.

Paramaribo, 12 januari 1993

De Minister van Justitie en Politie,

S.K. GIRJASING